

השפעת הלגליזציה של קנאביס מריחואנה על מערכת המשפט

בשנים האחרונות נעשו ניסיונות בכדי להוביל ללגליזציה של סמים קלים על רקע השימוש החוקי במריחואנה לצורך רפואי. מדינות רבות פעלו לשינוי חקיקתי בדבר החזקה וצריכת סמים קלים כאשר הסנקציות הפליליות משתנות בהתאם לקריטריונים שנקבעו באותה המדינה. לאחרונה גם בישראל החל שיח הקורא לדה-קרימינליזציה (אי הפללה ואי ענישה) של מחזיקי קנאביס ותוצריו לשימוש עצמי, ועלו מספר הצעות חוק בנושא. עו"ד אסף דוק מסביר כיצד מתקנת הצעת החוק החדשה את המצב הקיים וכיצד עשויה להשפיע על מערכת המשפט.

הצעת החוק החדשה שעלתה בזמן האחרון דורשת להתמקד בצעדים טיפוליים כנגד המשתמשים ולא בהליכים פליליים וזאת מתוך שאיפה [למנוע רישומים פליליים](#) והרשעות כנגד משתמשי סמים נעדרי עבר פלילי.

כיצד הצעת החוק החדשה משנה את התפישה הקיימת?

יש לציין כי הצעת החוק איננה באה לבטל את פקודת הסמים המסוכנים שאוסרת שימוש עצמי בסמים בכל כמות שהיא. לפי סעיף 7(ג) לפקודה נקבע עונש מאסר בפועל של עד 3 שנים בגין [שימוש עצמי בסמים](#). ובכן, ההצעה למעשה דורשת כי אדם המחזיק עד **25 גרם** של סם הקנאביס במרחב הפרטי למטרות של שימוש עצמי בלבד ולא למטרות רווח, אזי [סחר בסמים](#), לא יטופל במערכת המשפט. במילים אחרות, המשתמש בסם כאמור, לא יופנה לחקירה משטרתית ולא יתנהל נגדו הליך פלילי או יוגש כנגדו כתב אישום. במקום זאת, הוא יחויב להתייצב בפני ועדה לטיפול בהתמכרות הכפופה למשרד הבריאות.

האם יינקטו הליכים פליליים כנגד אדם שצרך קנאביס לשימוש עצמי שלא במרחבו הפרטי?

ההצעה קובעת דה-קרימינליזציה כלפי אדם שנתפס עם עד 25 גרם קנאביס במרחבו הפרטי. אומנם, אם האדם נתפס עם אותה כמות של הסם כאמור במרחב ציבורי, יתנהל נגדו הליך פלילי ויוטלו עליו סנקציות כבדות בהתאם לחוק, גם אם אין הוא השתמש בכך למטרות סחר ורווח אלא לשימוש עצמי בלבד.

כיצד הדבר ישפיע על מערכת המשפט ועל המשתמשים הקבועים?

נתונים מהשנים האחרונות הראו עלייה בכמות הרישומים הפליליים בקרב משתמשי הקנאביס לשימוש עצמי, אשר היו נעדרי עבר פלילי. ההליך הפלילי שננקט נגדם פגע באופן משמעותי באפשרויות התעסוקה שלהם ובחיייהם. על כן, תכליתה של ההצעה היא לקטין את הרישום הפלילי בקרב המשתמשים תוך נקיטת הליכים המונעים שימוש חוזר בסם באמצעות טיפול בבעיית התמכרות. חשוב להדגיש כי בשנים האחרונות התביעה נמנע מהגשת כתבי אישום כנגד אנשים ללא עבר פלילי שנתפסו עם כמות של סם הקנאביס שאינו עולה על 15 גרם למטרת שימוש עצמי בלבד, וזאת בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה. אולם הכמות של כתבי האישום לא קטנה כנגד בגירים נעדרי עבר פלילי. על כן, ההצעה נולדה מתוך תקווה להקטין את הרישומים הפליליים לנעדרי עבר פלילי ובדגש על מניעת השימוש בסם דרך הליכים טיפוליים.

יש לציין כי ההליך המשפטי שננקט כנגד קטינים יוותר ללא שוני וזאת עקב גישתה של מערכת המשפט הנוקטת במרבית המקרים בהליכים טיפוליים ונמנעת מהרשעתו של הקטין, דבר העשוי להכתיב את עתידו בכל הרבדים החל מגיוסו לצה"ל וכלה באפשרויות תעסוקה בהמשך חייו.

עדכון - המשרד לביטחון פנים השיק מדיניות חדשה בכל הקשור לשימוש עצמי בסם הקנאביס - קנסות מנהליים במקום רישום פלילי

המשרד לביטחון פנים [מאמץ מדיניות חדשה](#) (26.1.17) בכל הקשור לשימוש בקנאביס, לפיה האכיפה נגד המשתמשים בסם תעבור למתן קנסות מנהליים וייעשה שימוש בהפללה רק כמוצא אחרון.

בהתאם למתווה החדש, אדם שיימצא מחזיק בסם קנאביס במשקל של **עד 15 גרם** לא יטופל כלל בפן הפלילי אלא יושת עליו קנס או שעניינו יועבר למסלול סגירת תיק בהסדר מותנה.

סיכום המדיניות החדשה כלפי בגירים שייתפסו משתמשים בקנאביס

בגיר אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם הראשונה יושת עליו קנס מנהלי, ואם ייתפס בפעם השנייה - יושת עליו קנס כפול.

בגיר אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם השלישית - הטיפול בעניינו יועבר למסלול של [סגירת התיק בהסדר מותנה](#), מבלי שיוגש נגדו כתב אישום, וזאת בתמורה להודייתו ולעמידתו בפיקוח שירות המבחן ו/או להימנע מביצוע עבירה בעתיד. כמו כן, במקביל תישקל [אפשרות שלילת רישיון הנהיגה](#) או [שלילת רישיון הנשק](#) שלו.

בגיר אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם הרביעית ומעלה - ייפתח לו תיק פלילי ותישקל האפשרות להגיש נגדו [כתב אישום](#) ולהעמידו לדין פלילי רגיל.

כמו כן, המשטרה צפויה להצטייד במכשור טכנולוגי לשם עריכת בדיקות רוק חדשה לגילוי [נהיגה תחת השפעת סמים](#) מצד נהגים.

סיכום המדיניות החדשה כלפי קטינים שייתפסו משתמשים בקנאביס

בכל הנוגע לקטינים תתקיים מדיניות במסגרתה לא יושתו עליהם קנסות מנהליים.

קטין אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם הראשונה - הטיפול בעניינו יועבר למסלול של [טיפול מותנה](#) ללא קנס או רישום פלילי.

קטין אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם השנייה - הטיפול בעניינו יועבר למסלול של סגירת תיק בהסדר מותנה.

קטין אשר ייתפס מחזיק בקנאביס בפעם השלישית ומעלה - ייפתח לו תיק פלילי ותישקל האפשרות להגיש נגדו כתב אישום ולהעמידו לדין פלילי רגיל.

יודגש - המדיניות החדשה לא תקפה כלפי אלו שייתפסו מחזיקים ברשותם כמות העולה על 15 גרם קנאביס או הנוהגים תחת השפעת סמים

המדיניות החדשה של המשרד לביטחון פנים מתייחסת אך ורק לצרכני קנאביס שנתפסו מחזיקים במרחב הציבורי [כמות הנחשבת לצריכה עצמית](#) בלבד, קרי בכמות של **עד 15 גרם**. משתמש שייתפס עם כמות שהיא מעבר לכך, ואף אם מדובר בכמות מזערית, ינוהל נגדו הליך פלילי רגיל והוא צפוי לעמוד לדין בגין עבירת [החזקה או שימוש בסמים לצריכה עצמית](#).

חשיבות הייצוג המשפטי בעבירות סמים

במידה ונתפסת מחזיק בסם הקנאביס עליו פנות באופן מיידי [לעורך דין פלילי](#) אשר יציג את גרסתך לאירוע וימנע את הכתמתך בפלילים. במידה ואתם זקוקים לייעוץ משפטי מקצועי בנושא, פנו ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או [השאירו פרטים](#) ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.

{*:fast_contact}